

مبانی سوررئالیسم در غزل عطار

ایرج سام دلیری

www.ketab.ir

سرشناسه : سام دلیری، ایرج، ۱۳۴۴ -

عنوان و نام پدیدآور : مبانی سوررئالیسم در غزل عطار/ایرج سام دلیری.

مشخصات نشر : نوشهر: ناسنگ، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری : ۱۷۶ص.

شابک : ۹۷۸-۹۲-۵۴۹۲-۱۷-۲

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

موضوع : عطار، محمد بن ابراهیم، ۹۵۳۷ - ۹۶۲۷ق -- معلومات -- سوررئالیسم (ادبیات)

موضوع : -- Surrealism (Literature) -- Knowledge ۱۲۳۰ Attar, Farid al-Din, d. ca. --

سوررئالیسم (ادبیات) Surrealism (Literature) :

موضوع شعر فارسی -- قرن ۶ ق. -- تاریخ و نقد -- مقاله ها و خطابه ها

th century -- History and criticism -- Address, essays, lectures ۱۲ Persian poetry --

رده بندی کنگره : ۹/۵۰۳۷ PIR س

رده بندی دیویی : ۲۳/۱۴۸

شماره کتابشناسی ملی : ۹۵۴۴۳۶۹

اطلاعات رکورد کتابشناسی ملی

اثر: مبانی سوررئالیسم در غزل عطار نویسنده: ایرج سام دلیری

ناشر: ناسنگ طراح جلد: رضا جباری چاپ اول: ۱۴۰۴

شمارگان: ۵۰۰ شابک: ۹۷۸-۹۲-۵۴۹۲-۱۷-۲

قیمت: ۳۰۰۰۰۰ تومان

نشانی دفتر انتشارات: مازندران، نوشهر، دهنو، خیابان گلزار، خیابان شاهد، پلاک ۲۷

می توانید جهت سفارش و تهیه آثار انتشارات ناسنگ با شماره های ۰۱۱-۵۲۱۴۴۳۶۱-۲

تماس بگیرید.

nashr.nasang@gmail.com www.nasangpub.com

فهرست

.....	آغاز سخن	۵
.....	زندگی عطار نیشابوری	۵
.....	عرفان عطار نیشابوری	۵
.....	زهد و مرگ عطار نیشابوری	۷
.....	آثار عطار نیشابوری	۷
.....	عرفان و عناصر سوررئالیسم در غزل عطار	۱۱
.....	تصوف قرن ششم و عرفان عطار	۱۱
.....	«الهی، نگاهی، گاهی»	۲۳
.....	عطار، سیمرغ سلوک حقیقت	۲۷
.....	سبک بیان شاعرانه عطار	۳۱
.....	عناصر سوررئالیسم در دیوان عطار	۳۹
.....	ضمیر ناخودآگاه و رؤیا و خیال	۳۹
.....	وجوه اشتراک عرفان و سوررئالیسم در غزل عطار	۵۰
.....	عقل ستیزی و جهان دیوانگی یا جنون سوررئالیستی و صوفیانه	۹۶
.....	عشق سوررئالیستی و صوفیانه	۱۲۲
.....	تصویر و نگارش خودکار یا اتوماتیسم و شطح صوفیانه	۱۵۱
.....	فهرست منابع	۱۷۳

آغاز سخن

زندگی عطار نیشابوری

او داروسازی و داروشناسی را از پدرش آموخت و در عرفان مرید شیخ یا سلسله خاصی از مشایخ تصوف نبود و به کار عطاری و درمان بیماران می پرداخت. وی علاقه‌ای به مدرسه و خانقاه نشان نمی داد و دوست داشت راه عرفان را از داروخانه پیدا کند علاوه بر این شغل عطاری خود عامل بی نیازی و بی رغبتی عطار به مدح گویی برای پادشاهان شد. زندگی او به تنظیم اشعار بسیار گذشت از جمله چهار منظومه از وی علاوه بر دیوان اشعار و مجموعه رباعیاتش، مختارنامه، آوازه شعر او در روزگار حیاتش از نیشابور و خراسان گذشته و به نواحی غربی ایران رسیده بوده است. اسنادی نیز در دست است که نشان می دهد حلقه درس های عرفانی عطار در نیشابور بسیار گرم و پر شور بوده است و بسیاری از بزرگان عصر در آنها حاضر می شده اند. در دوران معاصر، شیعیان با استناد به برخی شعرهایش بر این باورند که وی دوست دار اهل بیت بوده است.

عرفان عطار نیشابوری

در حالی که بسیاری از پژوهشگران بر این عقیده اند که عطار مرید شخص خاصی نبوده است برخی نیز بر خلاف این معتقدند؛ برای مثال در کتاب مجمع الفصاء تألیف رضاقلی خان هدایت آمده است: «شیخ الاصفیا شیخ فریدالدین محمد و ابوطالب کنیت آن جناب بود و جناب شیخ مجدالدین بغدادی که از

خلفای شیخ نجم الدین کبری است وی را تربیت فرمود. جناب شیخ از اکابر این طبقه است و در علو حال وی کس را مجال سخن نیست کما قال المولوی: هفت شهر عشق را عطار گشت اما هنوز اندر خم یک کوچه ایم شیخ محمود شبستری به تقریبی در گلشن فرماید:

مرا از عاشقی خود عار ناید که در صد قرن چون عطار ناید

و تا نپنداری که این دو بزرگ نه سخنی بی تحقیق گفته اند. زیرا که شیخ فریدالدین محمد به ابتدا مانند آبای معظم خود صاحب ثروت و مکنّت و جامع فضائل و حاوی خصائل و در حکمت الهی و طبیعی بی نظیر و همتا و عطارخانه های نیشابور همگی متعلّق به جناب شیخ بوده و خود در دواخانه خاصه همه روزه بیماران را معالجه می فرموده و اغلب را دوا از دواخانه خود می داده و استاد شیخ در این علم و عمل شیخ مجدالدین بغدادی حکیم خاصه خوارزم شاه قطب الدین محمد بوده و بعد از فراغت از معالجات شیخ به نظم مثنویات می پرداخته.

در منابع دیگر؛ نظیر: مرصاد العباد اثر نجم الدین رازی و نفحات الأنس اثر عبدالحمن جامی نیز نسبت تربیت معنوی عطار به شیخ مجدالدین بغدادی رسانده شده است. «تا جایی که عرفای بزرگی از جمله رضی الدین علی لالای غزنوی (متوفی ۶۴۲ یا ۶۴۳) و نجم رازی (متوفی ۶۴۵) و شیخ فریدالدین عطار نیشابوری، از مریدان و تربیت یافتگان او شیخ مجدالدین بغدادی بودند.»

در برخی منابع دیگر شیخ نجم الدین کبری مشهور به شیخ ولی تراش را مربی و مرشد معنوی شیخ فریدالدین عطار نیشابوری خوانده اند.